

QYTETARËT PËR NDRYSHIM

PRILL - QERSHOR 2025 // CIVICAMOBILITAS.MK

BULETIN NR.21

Foto: Man & Mountain

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE DHE KONTRIBUTI I TYRE NË PROGRAMET E KANDIDATËVE NË ZGJEDHJET LOKALE

“Na duhet një kulturë institucionale për të dëgjuar zërat e të gjithë qytetarëve dhe të të gjitha grupeve të cënueshme” - tha një nga aktivistët qytetarë, pjesëmarrës në Takimin e rrjetëzimit të Civika mobilitas që u zhvillua në fund të qershorit të këtij viti. Kjo deklaratë, e dhënë në diskutimet rreth prioriteteve dhe pritjeve të organizatave qytetare nga kryetarët e ardhshëm të komunave dhe anëtarët e këshillave komunale, është gjithçka në një!

Qytetarët po përballen me një cikël të ri zgjedhor që, sipas njoftimeve, do të zhvillohet gjatë tetorit. Këtu nuk do të flasim për “necjen” që ndodh në çdo cikël zgjedhor, por për mundësitë që duhet të shfrytëzohet, të cilat lidhen me krijimin e programeve të kandidatëve për kryetarë komunash dhe anëtarë të këshillave që do të hyjnë në garën për vende në komunat në shtet.

Shpesh kemi folur për faktin se qeveritë vendore dhe organizatat qytetare duhet të jenë partnerë, jo armiq, jo konkurrentë, jo palë “ndërluftuese”. Të dyja kanë të njëjtin qëllim, që qytetarët të kenë një cilësi më të mirë jetese. Të dyja kanë burimet dhe planet për të arritur qëllimin, por pse të mos e bëjnë së bashku, veçanërisht nëse efektet e burimeve të kombinuara me siguri do të bëjnë një ndryshim më të madh për qytetarët.

Diskutimet gjatë Takimit të rrjetëzimit kishin për qëllim prezantimin e kandidatëve për kryetarë të komunave dhe këshilltarëve komunal me perspektivën e qytetarëve mbi nevojat dhe sfidat, si dhe ofrimin e sugjerimeve.

Digjitalizimi është një temë që diskutohet gjerësisht. Si qytetarët ashtu edhe administrata komunale e dëshirojnë atë. Krijohet përshtypja se do ta bënte më të lehtë për të gjithë nëse do të ekzistonte. Megjithatë, rruga drejt përdorimit të plotë të mjeteve digjitale nuk është gjithmonë e thjeshtë. Organizatat e shoqërisë civile, përmes trajnimit dhe fuqizimit të qytetarëve me aftësi digjitale, mund të ndihmojnë shumë që këto inovacione të jenë më të lehta dhe më të shpejta për t'u pranuar në funksionimin e komunës. Kështu, duke u mbështetur te njëri-tjetri, për të përfunduar të gjithë procesin e krijimit dhe përdorimit të shërbimeve të reja digjitale.

Dëshirojmë të falënderojmë: Qendrën e Burimeve Qytetare (QBQ), Shoqatën Konekt, Organizatën e Grave të Strumicës (OGS), Shoqatën “Mirësia”, Institutin Ballkanik për Bashkëpunim Rajonal (BIRS), HOPS – Opsione për Jetë të Shëndetshme Shkup, Qendrën e Komunikimeve Qytetare (CGK), Fondacionin Metamorfozis, Pro Lokal, HERA – Asociacioni për Edukim Shëndetësor dhe Huluntim, Qendrën e Aktivizmit Rinor KRIK, Qendrën për Zhvillim dhe Promovim Promo Idea, Shoqatën “Kruna Plus” Radovish, Shoqatën Humanitare “Majka”, Qendrën për Bashkëpunim Rajonal “Spektar”, Organizatën e Grave të Komunës së Sveti Nikollës (OZOSVN), Qendrën për Zhvillim të Qëndrueshëm të Komunitetit Dibër, Shoqatën Maqedonase për Siguri dhe Shëndet në Punë (MZZPR), Qendrën Rajonale për Pylltari dhe Zhvillim Rural - REFORD, Dua të them (SDK), “Man & Mountain”, Maqedonia 2025, Qendra e Autizmit “Blu puzzle”, Institutin Maqedonas për Media (MIM) dhe DPD “Sv. Nikole” për mbështetjen dhe aksesin në informacion në përgatitjen e teksteve për këtë numër. Arkivi i fotove: Civika mobilitas, Qendra e Burimeve Qytetare (GRC), Konekt, Organizata e Grave të Strumicës (OGS), “Mirësia”, Qendra për Komunikime Qytetare (CGK), Fondacioni Metamorfozis, Pro Lokal, HERA, CMA KRIK, RCS “Spektar”, HZ “Majka”, Promo Idea, Organizata e Grave të Komunës së Sveti Nikollës (OZOSVN), Qendra për Zhvillim të Qëndrueshëm të Komunitetit Dibër, Shoqata Maqedonase për Siguri në Punë (MZZPR), REFORD, Dua të them (SDK), “Man & Mountain”, Maqedonia 2025, Qendra e Autizmit “Blu puzzle”, Instituti Maqedonas për Media (MIM) dhe DPD “Sv. Nikole”.

Mbështetja e organizatave qytetare nga komuna me burime financiare, hapësirë, mbështetje etj., nuk duhet të jetë në margjinat e programeve. Të gjitha këto burime me të cilat bashkia do të ndihmojë OQ do të vihen në funksion për të përmirësuar jetën e qytetarëve. Komuna, nëpërmjet kriterëve të qarta, të shpallura publikisht, mund të përcaktojë temat në të cilat dëshiron që projektet të zbatohen me fondet e alokuara. Temat që janë pjesë e programeve të komunës mund të zbatohen nga organizatat qytetare, si pjesë e përpjekjeve të përbashkëta të të dyja palëve.

Konsultimet e rregullta me të gjithë palët e interesuara ishin një nga mundësitë më të përmendura. Ata, thonë përfituesit e granteve të Civika mobilitas do të promovojë OQ si aleate në kapërcimin e sfidave në nivel lokal. “Gjëja më e rëndësishme është të fillosh diku”, thonë ata, duke shtuar, “Ndonjëherë mjafton që një komunë thjesht t'i mbledhë të gjithë në një vend dhe të thotë: ‘Hej, kemi një problem të përbashkët, le të shohim se si mund ta zgjidhim së bashku’. Kur bizneset, sektori i shoqërisë civile dhe institucionet publike fillojnë të punojnë krah për krah, solidariteti pushon së qeni një koncept dhe bëhet diçka që ndihet çdo ditë.”

Të gjithë së bashku mund të promovojnë rezultatet e punës së tyre të përbashkët. Njohja për një projekt të zbatuar mirë është motivim për projektin e ardhshëm, motivim për të tjerët që të ndjekin këto procedura.

Dhe së fundmi, kërkesat e organizatave qytetare për transparencë dhe llogaridhënie, hulumtimet dhe rekomandimet e tyre nuk janë kritika për hir të kritikës, ato janë sugjerime për përmirësim, mundësi për zhvillim që do të përmirësojnë punën e komunës dhe do të përmirësojnë shërbimet për qytetarët. Dhe ky është qëllimi përfundimtar i të gjithëve.

Lexim të këndshëm!

Gonce Jakovleska
Koordinator kombëtar i
Civika mobilitas për IKO

TEMA
**MJEDISI
MUNDËSUES**

Mbështetje për shoqërinë civile: Strategjia e re shpall bashkëpunim më të fortë dhe kushte më të mira për OQ për të vepruar

Më 13 qershor 2025, në Qendrën e Burimeve Qytetare në Shkup u mbajt një takim konsultativ për të finalizuar Projekt-Strategjinë qeveritare për Bashkëpunim me shoqërinë civile dhe zhvillimin e saj dhe Planin e veprimit 2025–2028.

Në këtë aktivitet morën pjesë 26 përfaqësues të organizatave qytetare dhe institucioneve shtetërore, të cilët janë anëtarë të grupit të punës për përgatitjen e Strategjisë, anëtarë të Këshillit për Bashkëpunim midis Qeverisë dhe shoqërisë civile, si dhe përfaqësues të OQ të cilët kontribuan në mënyrë aktive me propozime në këtë proces.

Vëmendje e veçantë iu kushtua përmirësimit të sistemit të financimit shtetëror për OQ. Pjesëmarrësit theksuan rëndësinë e rritjes dhe më sistematizimit të mbështetjes nga buxheti qendror dhe buxhetet lokale, krijimin e një fondi garancie për organizatat që marrin projekte nga fondet evropiane dhe të tjera ndërkombëtare, si dhe transparencë dhe llogaridhënie më të madhe në mënyrën e ndarjes së fondeve.

Strategjia parashikon gjithashtu një përkufizim të qartë të mekanizmave për pjesëmarrjen e OQ në krijimin e politikave publike dhe procesin e integritit në BE, me theks në forcimin e modeleve ekzistuese të bashkëpunimit, siç janë grupet e punës sektoriale. U diskutua gjithashtu për të krijuar një sistem monitorimi, vlerësimi dhe mësimi që do të mundësojë monitorimin e zbatimit të masave dhe njohjen në kohë të rezultateve të Strategjisë.

Procesi i përgatitjes së Draft-Strategjisë filloi në nëntor 2024 me një thirrje drejtuar të gjitha OQ të interesuara për të dhënë propozime për masa të ardhshme. Në janar 2025,

u formua një grup pune me përfaqësues të institucioneve shtetërore dhe organizatave qytetare, të cilët punuan në mënyrë aktive në përgatitjen e Draft-Strategjisë dhe Planit të veprimit. Më 14 maj 2025, Draft-Strategjia me Planin e veprimit u publikuan në ENER për konsultime publike deri më 12 qershor 2025. Më 23 maj 2025, u mbajt një takim konsultativ online me organizatat qytetare, i organizuar nga Qendra e Burimeve Qytetare dhe Departamenti për Bashkëpunim me Organizatat Joqeveritare, në të cilin pjesëmarrësit patën mundësinë të jepnin komentet dhe sugjerimet e tyre për përmirësimin e përmbajtjes së Strategjisë dhe Planit të veprimit. Më 18 qershor 2025, Draft-Strategjia e Qeverisë për Bashkëpunimin me dhe Zhvillimin e Shoqërisë Civile me një Plan Veprimi 2025–2028 u shqyrtua në seancën e **tretë të Këshillit** për Bashkëpunim midis Qeverisë dhe shoqërisë civile dhe më pas u paraqit për shqyrtim dhe miratim nga Qeveria.

Përmes grupeve të punës, konsultimeve publike dhe takimeve online, organizatave qytetare iu dha mundësia të ishin pjesëmarrës aktivë, jo vetëm vëzhgues. Ky proces është një tjetër konfirmim se organizatat qytetare mund dhe duhet të jenë pjesë e sistemit të vendimmarrjes, me mbështetje të vërtetë, partneritet dhe një zë të dëgjuar.

Takimet konsultative organizohen në kuadër të projektit “Mbështetja e BE-së për Qendrën e Burimeve Qytetare - Faza 2”, i financuar nga Bashkimi Evropian dhe i zbatuar nga Fondacioni Kombëtar për Zhvillimin e Shoqërisë Civile - Qendra e Burimeve Qytetare, Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS), Media Plus, Shtip dhe Asociacioni për Iniciativa Demokratike - ADI, Gostivar.

Rrethi i donatorëve të Konekt mblodhi 683,000 denarë për organizatat qytetare

Rrethi i gjashtë i donatorëve të Konekt u mbajt më 12 qershor 2025 në lokalet e Telekomit të Maqedonisë. Ngjarja bashkoi më shumë se 120 qytetarë dhe kompani në mbështetje dhe donacione për organizatat qytetare që ofrojnë zgjidhje konkrete për sfidat në komunitetet tona.

Një total prej 683.000 denarë u mblodhën personalisht dhe 300.300 denarë shtesë nga fondi i donatorëve të Konekt u ndanë përmes **një granti për t'u përballur me pasojat e zjarrit në Koçan**. Fondet iu drejtuan Fondacionit për Zhvillim të Komunitetit Lokal - Shtip, i cili drejton qendra rinore në Koçan dhe Shtip, duke ofruar mbështetje për të rinjtë në këto qytete.

Përveç kësaj, tre organizata të shoqërisë civile morën mbështetje financiare:

- HOPS – Opsione për Jetë të Shëndetshme, e cila falë donacioneve nga ky aktivitet do të dërgojë ekspertë për të vepruar si këshilltarë në terren – të gatshëm për t'iu përgjigjur pyetjeve, për të ofruar ndihmë dhe për të promovuar zgjedhje të shëndetshme jetese. Iniciativa e tyre synon edukimin e të rinjve rreth sigurisë së eksperimentimit me drogë në klube nate, parqe dhe festivale. Hulumtimet tregojnë se 70% e të rinjve eksperimentojnë me drogë pa pasur qasje në informacion dhe mbështetje të verifikuar. Donacionet u bënë për të siguruar kuriozitetin rinor dhe për të mbështetur zgjedhjet e shëndetshme të jetesës.
- Shoqata “Për një foshnje nëpërmjet In-vitro”, e cila ofron mbështetje për familjet në rrugën e përmbushjes së dëshirës së tyre për një fëmijë, duke financuar trajtimet e vështira dhe të kushtueshme të biofertilizimit. Nga injeksionet e rregullta, përmes labirinteve administrative dhe shumë përpjekjeve përsëri - rruga drejt biofertilizimit nuk është e lehtë. “Për një foshnje nëpërmjet In-vitro” ndihmon 70 bashkëqytetarë të përmbushin dëshirën e tyre për t'u bërë nënë ose baba. U bënë donacione për foshnjat që janë ende në rrugë e sipër.
- Shoqata e Personave me Diabet Ohër, e cila punon në edukimin e nxënësve të shkollave fillore dhe sigurimin e kushteve për ndihmë emergjente për fëmijët me diabet, duke krijuar mbështetje dhe ndërgjegjësim në shkolla. Donacionet u bënë për 500 nxënës të shkollave fillore do të mësojnë të kujdesen për shëndetin e tyre dhe shëndetin e miqve të tyre me diabet. Në këtë mënyrë, kujdesi do të ndahet, ushqimi i shëndetshëm do të jetë “në modë” dhe klasat do të kenë kuti emergjence me gjithçka të nevojshme që mësuesit të reagojnë shpejt.

Donacionet u rritën më tej falë mbështetjes së kompanive të tilla si “Fondacioni i Telekomunikacionit për Maqedoninë”, “fabrika e çimentos USJE”, “EVN”, “Farmahem”, “Vezë Shari” dhe “Unika Lajf”, e cila dyfishoi vlerën e donacioneve individuale.

Drejtoresha ekzekutive e Konekt, Nikica Kusinikova theksoi se nisma të tilla janë me rëndësi të madhe për organizatat qytetare në kushtet kur financimi i tyre është shumë i kufizuar dhe i reduktuar.

“Sa herë që keni mundësi, ndihmoni një organizatë qytetare, qoftë financiarisht, duke ofruar vullnetarizëm apo në çdo mënyrë tjetër të mundshme. Kjo e bën rrethin edhe më të rëndësishëm dhe u ofron qytetarëve një mundësi për të punuar së bashku në solidaritet dhe së bashku për t'i mundësuar organizatave të mbajnë programet e tyre.” - tha Nikica Kusinikova.

Rrethi i Donatorëve vepron sipas një metodologjie të patentuar dhe me mbështetjen e **Financimi Rrjeti**, ku Konekt është anëtar i asociuar, i cili garanton transparencë dhe efektivitet në shpërndarjen e fondeve.

Iniciativë për mbështetje të drejtë financiare për OQ në Strumicë

Përfaqësueset e Organizatës së Grave të Strumicës zhvilluan një takim me Kryetarin e Komunës së Strumicës, Kostadin Kostadinov, kushtuar çështjes se si pushteti lokal mund të krijojë një sistem të drejtë, transparent dhe të qëndrueshëm për financimin e organizatave qytetare nga buxheti i komunës.

Në takim u prezantuan tre metodologjitë e propozuara dhe dokumentacioni teknik shoqëruar, të zhvilluara përmes një procesi pjesëmarrës me pjesëmarrjen aktive të të gjithë palëve të interesuara - anëtarë të grupit joformal

të punës të përbërë nga përfaqësues të OQ, punonjës të kulturës, këshilltarë dhe përfaqësues të komunës.

Iniciativa, e cila avokon për futjen e një modeli të drejtë financimi, është pjesë e projektit “Aktiv për financim transparent dhe të qëndrueshëm të organizatave qytetare (OQ)”, i zbatuar nga Organizata e Grave të Strumicës. Projekti synon të krijojë një bazë për mbështetje afatgjatë dhe sistematike për OQ në nivel lokal, bazuar në llogaridhënie dhe informacion të disponueshëm publikisht.

Projekti mbështetet nga një grant ad hoc nga projekti rajonal “SMART Balkans - Shoqëria Civile për një Ballkan Perëndimor të Lidhur” i zbatuar nga Qendra për Promovimin e Shoqërisë Civile (CPCD) nga Bosnja dhe Hercegovina, Qendra për Kërkim dhe Hartim Politikash (CRPM) nga Maqedonia e Veriut dhe Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDM) nga Shqipëria, me mbështetje financiare nga Ministria e Punëve të Jashtme e Mbretërisë së Norvegjisë.

“Mirësia” sjell dritë dhe dinjitet në jetën e më të prekshmeve

Shoqata qytetare “Mirësia”, e cila punon në mënyrë aktive për të mbështetur personat e pastrehë dhe familjet dhe individët në nevojë sociale, kohët e fundit zbatoi dy aktivitete të rëndësishme që përmirësuan drejtpërdrejt jetën e kategorive të qytetarëve në nevojë - nga një luftë ligjore për identitetin deri te rivendosja e dritës në shtëpitë pa energji elektrike.

Historia e parë ka një fund të lumtur për dy binjakë të lindur në Gjermani në fund të vitit 2023 në një familje me tetë fëmijë. Ata u deportuan përsëri në Maqedoni menjëherë pas lindjes, dhe binjakët, megjithëse kishin certifikata lindjeje gjermane, mbetën të pargjistruar në sistemin maqedonas dhe pa qasje në kujdes shëndetësor. Falë mbështetjes ligjore të ofruar nga “Mirësia”, u iniciau një procedurë për regjistrimin e vonuar në regjistrin civil të personave të pargjistruar të lindur jashtë vendit - një

proces i gjatë dhe kompleks që më në fund përfundoi me sukses. Më pas, fëmijët u përfshinë gjithashtu në sistemin e kujdesit shëndetësor dhe morën sigurim shëndetësor. Kjo ndërhyrje është pjesë e projektit ComHome, i zbatuar me mbështetje financiare nga Ministria Federale për Çështje Sociale, Shëndetësi, Mirëqenie dhe Mbrojtje të Konsumatorit të Republikës së Austrisë në Maqedoninë e Veriut. Paralelisht, shoqata po punon në mënyrë aktive për ta bërë jetën më të lehtë për familjet që përballen me ndërprerje të energjisë elektrike për shkak të borxheve. Në qershor 2025, në bashkëpunim me iniciativën **Ways2Help**, u paguan 47 fatura të energjisë elektrike për 22 familje me një total prej 158.631 denarësh, duke sjellë dritë, ngrohtësi dhe siguri në shtëpitë e tyre. Këto aktivitete janë pjesë e përpjekjeve të vazhdueshme të shoqatës për të ndërhyrë aty ku mungon mbështetja institucionale dhe nevojat janë urgjente dhe reale. Faturat përcaktohen përmes “**Paguaj një faturë**”, ku donatorët mund të zgjedhin individualisht se cilën familje do të ndihmojnë.

“Mirësia” kryen rregullisht aktivitete të tilla, jo vetëm për faturat e energjisë elektrike, por edhe për ushqim, veshmbathje, këpucë, produkte higjienike, ilaçe dhe nevoja të tjera bazë, duke synuar gjithmonë ata që përballen me sfidat më të mëdha. Kushdo mund të përfshihet duke paguar online përmes platformës Ways2Help ose duke dhuruar në fondin e “Mirësisë” për pagesën e faturave të energjisë elektrike duke zgjedhur shumën nga opsionet e ofruara.

MASH pranon iniciativën e organizatave qytetare për të futur një regjistër të studentëve të sponsorizuar nga shteti

Një nga rekomandimet kryesore të projektit “Avokimi për zhvillim gjithëpërfshirës”, i zbatuar nga Forumi për Politika të Arsyeshme (FRP), Instituti për Shkenca Sociale dhe Humane (IOSHS-S) dhe Instituti Ballkanik për Bashkëpunim Rajonal (BIRS), morën mbështetje institucionale. Ministria e Arsimit dhe Shkencës, Vesna Janevska, njoftoi krijimin e **një regjistri qendror digjital** për të gjithë studentët e sponsorizuar nga shteti që studiojnë ose kanë studiuar jashtë vendit.

Kjo masë rrjedh nga analiza “Një ngatërresë e dendur: Mbi nevojën për rrjetëzimin e arsimit, shkencës dhe ekonomisë së bazuar në njohuri”, e cila vëren mungesën e një kornize ligjore dhe institucionale për monitorimin sistematik të personelit të shkolluar jashtë vendit dhe thekson nevojën për rrjetëzimin e arsimit, shkencës dhe ekonomisë së bazuar në njohuri. Me këtë njoftim, Ministria e Arsimit dhe Shkencës tregon hapje ndaj bashkëpunimit dhe dëgjimit të nismave profesionale dhe qytetare,

Ministria Janevska theksoi se regjistri do të jetë vullnetar për sa i përket dukshmërisë publike të profileve, gjë që do t’u lejojë studentëve të njihen nga institucionet e interesuara, duke përfshirë universitetet, dhomat e tregtisë dhe qendrat kërkimore. “Qëllimi është të shfrytëzojmë potencialin e tyre dhe t’i lidhim ata me kompanitë dhe universitetet në vend. Me këtë regjistër, do të dimë nëse studentët janë kthyer, nëse janë diplomuar dhe ku janë punësuar”, tha ajo.

Përveç regjistrimit, analiza propozon edhe futjen e subvencioneve për kompanitë që do të punësojnë studentë nga jashtë vendit me kualifikime të pakta, duke përfshirë Ministrinë e Punës, Ekonomisë dhe Financave në krijimin e masave për të inkurajuar angazhimin e personelit të

kualifikuar - qoftë nga diaspora apo ekspertë të huaj - me qëllim përmirësimin e konkurrueshmërisë së ekonomisë vendase.

Gjithashtu specifikohen detyrimet për mbajtësit e bursave pas diplomimit. Ata do të duhet të punojnë në Maqedoninë e Veriut për dyfishin e kohëzgjatjes së studimeve të tyre. Nëse nuk u ofrohet një punë e përshtatshme brenda gjashtë muajve nga kthimi i tyre, detyrimi pushon. Për ata që do të qëndrojnë përkohësisht jashtë vendit, lejohet një maksimum prej tre vjetësh, pas të cilave ata duhet të kthehen ose të shlyejnë fondet.

“Nëse vendosin të mos kthehen në vend, do të duhet të kthejnë fondet që Ministria ua ka paguar, jo më vonë se dy vjet pas përfundimit të studimeve. Në të kaluarën, kërkohej një kthim dhjetëfishi i shumës, gjë që ishte e pazbatueshme”, tha Janevska. Ajo shtoi se rreth 50% e 400 bursistëve deri më tani janë kthyer tashmë dhe punojnë në sektorin privat. Ndërkohë, janë shpallur konkurse për bursa të reja për vitin akademik 2025/2026, me mbështetje deri në 40.000 dollarë për tarifat e shkollimit në universitetet e renditura në Listën e Shangait, si dhe shpenzime shtesë jetese, akomodimi dhe transporti.

Me këto ndryshime, autoritetet po përpiqen të kapërcejnë dobësitë e programeve të mëparshme dhe të sigurojnë një menaxhim më efikas të burimeve publike të investuara.

Teksti origjinal i publikuar në BIRS është pjesë e projektit “Avokim për zhvillim gjithëpërfshirës”, i mbështetur financiarisht nga Qeveria e Zvicrës përmes programit Civika mobilitas.

HOPS, në partneritet me institucionet shtetërore, po krijon një sistem kombëtar për parandalimin e drogës në shkollat e mesme

Përdorimi i substancave psikoaktive tek të rinjtë është një sfidë serioze, veçanërisht kur hulumtimet tregojnë se pothuajse 40% e studentëve eksperimentojnë nga kurioziteti dhe afër 30% për shkak të pakënaqësisë personale. Këto shifra nuk janë vetëm statistika shqetësuese, por një thirrje e qartë për veprim sistematik dhe zgjidhje afatgjata.

Në këtë kontekst, Ministria e Arsimit dhe Shkencës (MASH) ka bërë një hap të rëndësishëm përpara, duke u bashkuar si partner zyrtar në projektin “Krijimi i një sistemi kombëtar për parandalimin e përdorimit të drogës në shkollat e mesme”, i cili zbatohet nga organizata qytetare HOPS – Opsione për një Jetë të Shëndetshme Shkup, me mbështetje nga Bashkimi Evropian përmes Instrumentit

Evropian për Demokraci dhe të Drejtat e Njeriut (EIDHR).

Kjo përfshirje institucionale është një tregues i fortë i krijimit të një mjedisi të favorshëm në të cilin strukturat shtetërore dhe shoqëria civile veprojnë së bashku në interes të të rinjve.

Projekti po zbatohet që nga janari i vitit 2025 dhe synon të krijojë një program kombëtar parandalues që do të jetë i bazuar shkencërisht, i zbatueshëm dhe i qëndrueshëm në arsimin formal. Po zhvillohen standarde dhe përmbajtje edukative, të cilat po krijohen në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Institutin e Shëndetit Publik. Projekti parashikon përfshirjen e më shumë se njëqind shkollave të mesme nga rajone të ndryshme të vendit, si dhe identifikimin dhe trajnimin e të paktën 400 profesionistëve (mësues, pedagogë, psikologë dhe punonjës socialë) të cilët do të përfshihen drejtpërdrejt në zbatimin e programit.

Paralelisht, do të zhvillohet një shkollë model si një shembull konkret se si standardet e reja mund të funksionojnë në praktikë, ndërsa forumet publike dhe ngjarjet edukative do të inkurajojnë një diskutim më të gjerë mbi parandalimin si pjesë e rritjes dhe zhvillimit të shëndetshëm të të rinjve. Materiale vizuale dhe edukative - manuale, broshura dhe fletushka - do të shpërndahen gjithashtu për të ndihmuar në procesin e informacionit dhe edukimit.

“Ky është një hap kyç drejt institucionalizimit të parandalimit – jo si një aktivitet ad-hoc, por si një qasje sistemike që do të mbrojë shëndetin dhe të ardhmen e studentëve në Maqedoninë e Veriut”, shtuan nga HOPS.

Regjistri i pronarëve të vërtetë zbulon zyrtarë të mëparshëm dhe aktualë me pronësi në kompani që nuk janë deklaruar në deklaratat e tyre

Qendra për Komunikime Qytetare, Shoqata e Këshilltarëve Tatimorë dhe Aktivo publikuan në maj **“Hulumtimin mbi zbulimin e konflikteve të mundshme të interesit dhe abuzimit të pushtetit në prokurimin publik midis personave të ekspozuar politikisht”**.

Hulumtimi tregon se nëpërmjet Regjistrin të pronarëve të vërtetë, është zbuluar pronësi në kompani të kryetarëve të ish-komunave dhe ministrave aktualë, të cilat nuk ishin raportuar në deklaratat e pasurisë dhe interesave të dorëzuara në Komisionin Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit (KSHPK).

Nga një total prej 360 zyrtarësh të analizuar, 41 raportohen si pronarë përfitues në një kompani, dhe plot 23 prej tyre i fshehën plotësisht ose pjesërisht aksionet e tyre në kompani kur paraqitën një deklaratë të pasurisë dhe interesave në KSHPK. Këto të dhëna tregojnë mungesën e kontrollit dhe verifikimit adekuat të saktësisë së të dhënave si në Regjistrin e pronarëve të vërtetë ashtu edhe në deklaratat që personat e zgjedhur dhe të emëruar i paraqesin KSHPK-së.

Disa nga kompanitë e lidhura me këta individë morën kontrata prokurimi publik, koncesione dhe licenca të

dhëna nga institucionet shtetërore, gjë që rrit më tej rrezikun e korrupsionit.

Përveç kësaj, qytetarët, gazetarët dhe organizatat qytetare kanë aftësi të kufizuara për të ushtruar kontroll, pasi qasja në Regjistrin e pronarëve të vërtetë nuk është e hapur dhe informacioni në të është subjekt i një tarife dhe të dhënata mbi interesat e biznesit të zyrtarëve në sistemin elektronik të disponueshëm publikisht të KSPK-së janë të paplota. Një pengesë shtesë është se deklaratat e paraqitura në KSPK deri në fund të vitit 2023 janë të disponueshme vetëm në formë letre.

Zyrtarët raportojnë pasuritë dhe interesat vetëm për familjen e tyre të ngushtë, duke e komplikuar më tej pamjen e plotë të rrjetit të ndikimit dhe pronësisë. Në mungesë të një baze të dhënash publike, digjitale dhe gjithëpërfshirëse, qytetarët kanë një pasqyrë të kufizuar mbi konfliktet e mundshme të interesit.

Hulumtimi është pjesë e projektit “Përdorimi i të dhënave të pronësisë të vërtetë për të zvogëluar korrupsionin” i mbështetur nga Qeveria e Zvicrës përmes Civika mobilitas.

ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE SI MUNDËSUES DHE PARTNERË KYÇ PËR TRANSFORMIMIN DIGJITAL NË PARLAMENT

Transformimi digjital i Parlamentit të Republikës së Maqedonisë së Veriut po përfiton ngadalë vrull dhe synon të ndërtojë një institucion parlamentar gjithëpërfshirës dhe modern. Përfaqësues nga institucionet, academia dhe shoqëria civile kanë filluar diskutimet se si të krijojnë

një mjedis të favorshëm në të cilin qytetarët janë agjentë aktivë të ndryshimit, jo vetëm vëzhgues.

Mila Josifovska Danilovska nga Metamorfozis theksoi rëndësinë e bashkëpunimit me shoqërinë civile në zhvillimin e mjeteve digjitale për Parlamentin. “Vlera e

pjesëmarrjes së shoqërisë civile në këtë proces është e shumëfishtë”, tha ajo, duke shtuar se shoqëria civile mund të ndihmojë në kapërcimin e hendekut midis institucioneve dhe qytetarëve, të promovojë procese transparente dhe mjete digjitale që nuk dëmtojnë të drejtat dhe liritë e njeriut. Përveç kësaj, sipas Josifovska Danilovska, besimi në Parlament mund të forcohet duke i sjellë zgjidhjet digjitale më afër qytetarëve. Në këtë kuptim, inovacionet, shoqëria civile, veçanërisht ato që punojnë në fushën e teknologjisë, të dhënave të hapura, të drejtave digjitale ose politikave publike, shpesh sjellin zgjidhje dhe dizajne inovative që synojnë përdoruesit fundorë.

Boban Stojanoski, Zëvendës sekretar i përgjithshëm i Parlamentit, theksoi se institucioni është i hapur për

mbështetje dhe ekspertizë nga palët e interesuara të jashtme, përfshirë sektorin e shoqërisë civile:

“Po krijojmë një Parlament modern dhe kjo nuk mund të arrihet pa përfshirjen e të gjitha palëve të interesuara. Strategjia e re e digjitalizimit është shansi ynë për një transformim të përbashkët. Qëllimi ynë është të përmirësojmë Parlamentin elektronik, ueb faqen e Parlamentit, të përmirësojmë strukturën e softuerit, si dhe të përmirësojmë internetin. Digjitalizimi do të lehtësojë komunikimin ndërinstitucional”, tha Stojanoski.

Ky qëndrim u mbështet edhe nga Karl Morten Koppel

nga sektori i TIK-ut i Parlamentit Estonez, i cili, përmes shembujve nga Estonia, tregoi se si sektori i shoqërisë civile dhe ekspertët e teknologjisë kanë arritur të përmirësojnë efikasitetin parlamentar përmes zgjidhjeve digjitale.

Ai theksoi veçanërisht përdorimin e inteligjencës artificiale si një mjet që, kur zbatohet mirë, mund të rrisë transparencën dhe disponueshmërinë e të dhënave.

Profesori universitar Boro Jakimovski theksoi kapacitetet akademike që mund të ofrojnë ekspertët vendas. Ai bëri thirrje për një përdorim më të madh të potencialit akademik dhe të ekspertëve vendas, duke theksuar se kapacitetet lokale janë thelbësore për krijimin e zgjidhjeve digjitale të qëndrueshme dhe relevante.

Nga perspektiva e funksionalitetit të sistemit, Irena Bojaxhievska nga Qendra për Menaxhimin e Ndryshimeve (CUP) theksoi nevojën për të analizuar kapacitetet dhe kërkesat reale të punonjësve në shërbim dhe deputetëve: “Është e rëndësishme të hartëzohen nevojat e punonjësve dhe deputetëve. Është mirë kur dëgjojmë shembuj të suksesshëm, por duhet të shohim se ku jemi sot, dhe pas një kohe, kur ta finalizojmë strategjinë, të themi se këtu kemi arritur”, tha Bojaxhievska.

Kryetari i Kuvendit, Afrim Gashi, theksoi se transformimi digjital përfaqëson një realizim konkret të vizionit për një Parlament të hapur, efikas dhe të besueshëm.

Edhe pse transformimi digjital po ecën përpara, siç dëshmohet nga **raportet e progresit digjital të vendit**, procesi është ende në fazat e tij të hershme. Prandaj, është thelbësore që shoqëria civile të vazhdojë të jetë e përfshirë në mënyrë aktive si monitoruese, këshilluese dhe partnere në zbatim.

Manastiri mori Kalendarin e vet digjital kulturor

Forumi i fundit u mbajt në Manastir, ku u prezantua zyrtarisht **Kalendari i parë digjital kulturor** i qytetit, një mjet që bashkon të gjitha ngjarjet kulturore dhe sportive në një vend digjital. Iniciativa është pjesë e projektit “Manastir 2.0 - Komuna digjitale më afër qytetarëve”, i cili zbatohet me mbështetjen e Bashkimit Evropian dhe Agjencisë Austriake për Zhvillim.

Mjeti do të përmirësojë informacionin dhe aksesin në përmbajtje kulturore, veçanërisht për të rinjtë e Manastirit. Përmes konsultimeve publike, ata theksuan nevojën për një burim të qartë dhe gjithëpërfshirës informacioni rreth gjithçkaje që ndodh në qytet, për planifikim dhe monitorim më të lehtë të jetës kulturore.

Kalendari i ri digjital kulturor, i pilotuar nga Komuna

e Manastirit me mbështetjen e Pro Lokal, Bashkimit Evropian dhe Agjencisë Austriake për Zhvillim, i përgjigjet drejtpërdrejt kësaj nevoje dhe zgjidh sfidën e informacionit të fragmentuar rreth ngjarjeve nëpër platforma dhe kanale të shumta të pakoordinuara. Përveç mundësisë për të gjetur të gjitha ngjarjet kulturore dhe sportive në një vend, qytetarët do të jenë në gjendje t'i filtrojnë ato sipas kategorisë, datës, organizatorit ose vendndodhjes, dhe të abonohen për njoftime në kohë, të gjitha nga çdo pajisje.

Në Forum u nënshkrua edhe një Memorandum bashkëpunimi midis Komunës së Manastirit dhe 26 ofruesve të shërbimeve kulturore nga qyteti. Të gjithëve u është dhënë qasje në platformë, në mënyrë që të mund të publikojnë dhe përditësojnë në mënyrë të pavarur, në kohë

dhe të saktë përmbajtjen e tyre.

Një aspekt i rëndësishëm i këtij mjeti të ri digjital është qëndrueshmëria e tij . Kalandari digjital kulturor është projektuar si një aplikacion zyrtar komunal në internet, i cili mirëmbahet së bashku me ueb faqen zyrtare të Komunës së Manastirit. Kjo garanton që Kalandari do të mbetet funksional, i përditësuar rregullisht dhe i integruar institucionalisht për shumë vite që do të vijjnë. Zhvillimi dhe koordinimi i Kalendarit udhëhiqet nga Qendra e Informacionit Kulturor - Manastir, brenda komunës. Me këtë hap të ri, Manastiri kombinon kulturën dhe teknologjinë për t'iu përgjigjur nevojave reale të qytetarëve të saj, veçanërisht të të rinjve, dhe për ta bërë jetën kulturore të qytetit më të dukshme, të lidhur dhe të arritshme për të gjithë.

Projekti financohet nga Bashkimi Evropian dhe bashkëfinancohet nga Agjencia Austriake për Zhvillim, si pjesë e programit “Krijimi i një mjedisi mundësues për monitorimin e reformave të administratës publike nga shoqëria civile në Ballkanin Perëndimor - WeBER 3.0” .

Dita Botërore e Shëndetit: cili është realiteti për gratë, vajzat dhe grupet e ceneushme në terren?

Dita Botërore e Shëndetit këtë vit është i përkushtuar me temën “Fillime të shëndetshme, e ardhme shpresëplotë” – një mesazh që na kujton se shëndeti është themeli i çdo historie zhvillimi dhe një jete dinjitoze. Por çfarë do të thotë kjo në realitet për gratë, vajzat dhe grupet e ceneushme?

Për shumë njerëz, qasja në mbrojtjen **parandaluese** shëndetësore nuk është ende e garantuar e drejtë, por më tepër një privilegj i varur nga statusi socioekonomik, vendi i banimit ose personale rrethana. Gratë dhe vajzat përballen me shërbime në dispozicion dhe cilësore, veçanërisht kur bëhet fjalë për shëndetin riprodhues, shqyrtimin programet dhe ekzaminime parandaluese.

Te komunitetet e ceneushme, ky realitet është ende më i rëndë, mungesa e informacionit të duhur, barrierat financiare dhe diskriminimi shpesh ofrojnë shërbime shëndetësore të paarritshme.

Investimet në mbrojtjen shëndetësore, veçanërisht në programet parandaluese, janë thelbësore për përmirësimet afatgjata në shëndetin publik, megjithatë investimet në këtë sektor mbeten të kufizuara. Që nga viti 2019, shteti ka ndarë mesatarisht... vetëm 10 % e buxhetit të Ministrisë së Shëndetësisë për programet parandaluese, me përjashtim të vitit 2021, kur kjo përqindje u rrit përkohësisht në 18 %. Në vend të rritjes së vazhdueshme, buxheti për programet parandaluese ka qenë në rënie vitet e fundit, veçanërisht në fusha të tilla si skringu i kancerit dhe parandalimi i sëmundjeve infektive. Për shembull, buxheti për parandalimin e HIV-it në vitin 2019 ishte 49.100.000 denarë, por deri në vitin 2023 është ulur me më shumë se 60%, në 19.469.000 denarë, gjë që kufizon ndjeshëm disponueshmërinë e këtyre shërbimeve për parandalim të vërtetë.

Gratë, vajzat dhe grupet e ceneushme shpesh përballen me sfida më të mëdha kur bëhet fjalë për aksesin në shërbime

shëndetësore cilësore. Edhe pse qëllimi i Programit kombëtar për zbulimin e hershëm të kancerit të qafës së mitrës është të përfshijë 75% të grave të moshës 21 deri në 59 vjeç, sipas **Analizës së programit** për bulimin e hershëm dhe skringun e sëmundjeve malinje, të zbatuara nga sektori civil, në realitet vetëm 15% janë testuar në tre vitet e fundit. Në skringun e kancerit të gjirit, shifrat janë edhe më të ulëta - më pak se 10% e grave të moshës 50 deri në 69 vjeç janë mbuluar nga një ekzaminim mamografik.

Edhe pse shkalla e vdekshmërisë së foshnjave po zvogëlohet, gratë, veçanërisht nga mjediset rurale dhe komunitetet e ceneushme, si ajo rome edhe më tej përballen me pengesa serioze.

Në vend ka vetëm rreth 160 gjinekologë amë të regjistruar, në mënyrë të pabarabartë të shpërndarë, që do të thotë se shumë gra nuk kanë qasje në kontrole të rregullta gjatë shtatzënisë.

Mbrojtja shëndetësore parandaluese gjinekologjik vonon, dhe me këtë kërcënohet jo vetëm shëndeti riprodhues, por edhe shëndeti i përgjithshëm i grave.

Aktivitetet janë pjesë e projektit “Avancimi i të drejtave shëndetësore të grave, vajzave dhe grupeve të cenueshme”, i zbatuar nga HERA – Asociacioni për Edukim Shëndetësor dhe Hulimtim në partneritet me Shoqatën për Emancipim, Solidaritet dhe Barazi të Grave - ESE, Shoqatën Iniciativa për të Drejtat e Grave nga Shuto Orizari dhe Shoqatën për

Mbështetjen e Personave që Jetojnë me HIV - SË BASHKU MË TË FUQISHËM Shkup. Projekti mbështetet nga Qeveria e Zvicrës përmes Civika mobilitas.

Lexoni të gjithë lajmin këtu.

“Nga diversiteti te drejtësia - të drejta të barabarta për një mjedis të shëndetshëm dhe të qëndrueshëm për të gjithë”

Më 16 qershor 2025, në Europe House Shkup u mbajt forumi tematik “Nga diversiteti në drejtësi - të barabartë në të drejtën për një mjedis të shëndetshëm dhe të qëndrueshëm për të gjithë”, të organizuar nga organizatat partnere Qendra për Aktivizëm Rinor KRIK, Qendra për Iniciativë Sociale NADEZH dhe Shoqata e Punonjësve Socialë të Maqedonisë. Eventi ishte pjesë e projektit “Të bashkuar ç[rvokim të gjelbër për mbrojtjen e mjedisit (JEEP)” , i mbështetur nga Qeveria e Zvicrës përmes programit Civika mobilitas, dhe e vuri theksin te rëndësia e krijimit të politikave mjedisore gjithëpërfshirëse, të barabarta dhe të informuara nga të rinjtë.

Eventi u hap nga koordinatoresha e projektit, Angela Zdravkovska, me një fjalim ku prezantoi të dhëna shqetësuese nga analiza më e fundit kombëtare. Ajo theksoi përfundimet kryesore të hulimtit, siç është fakti se më shumë se 90% e të rinjve nuk dinë se ku dhe si ta raportojnë ndotjen, si dhe faktin se 77.4% do të ofroheshin vullnetarë për të mbrojtur mjedisin - nëse do t’u jepej mundësia.

Forumit u pasua nga një diskutim në panel me titull “Rinia, drejtësia klimatike dhe institucionet”, i moderuar nga Ana Zafirova. Paneli lidhi zërat e të rinjve, institucioneve dhe sektorit të shoqërisë civile me qëllim hapjen e një dialogu mbi drejtësinë klimatike, pabarazinë mjedisore dhe nevojën për përfshirje sistematike të të rinjve në politikat mjedisore.

Në panel morën pjesë edhe Dushica Perishiq, Drejtoreshë ekzekutive e BNJVL; Andrijana Gjelevska, eksperte e hulimtit veprues dhe autore e një pjese të analizës kombëtare; Filip Ivkovski, ish-president i Këshillit Kombëtar Rinor të Maqedonisë; Aleksandra Dimitrievska

Avramovska, Drejtoreshë e Departamentit për Inspektim Komunal dhe Inspektim Mjedisor në Komunën e Gazi Babës.

Ngjarja ishte gjithashtu prezantimi i parë zyrtar i dokumentit. “Nga diversiteti te drejtësia - të drejta të barabarta për një mjedis të shëndetshëm dhe të qëndrueshëm për të gjithë”, që përfaqëson një gjithëpërfshirëse analizë kombëtare e kryer në tetë rajonet planifikuese të vendit. Analiza është rezultat i një hulimtimi të gjerë veprues që përfshinte: një anketë me më shumë se 1200 të rinj nga të tetë rajonet planifikuese, 18 fokus grupe me 148 pjesëmarrës të rinj, tetë tryeza të rrumbullakëta me 128 pjesëmarrës - përfaqësues të komunave, këshillave rinore, shërbimeve sociale dhe organizatave qytetare, si dhe 11 intervista individuale me palët e interesuara.

Hulimtimet tregojnë se problemet klimatike dhe mjedisore nuk i prekin të gjithë në mënyrë të barabartë – të rinjtë nga Rajoni i Pollogut, nga zonat rurale, nga komunitetet rome ose të rinjtë me aftësi të kufizuara përjashtohen më shpesh nga proceset, por më të prekurit drejtpërdrejt nga pasojat. Në të njëjtën kohë, ata kanë dhe gatishmërinë më të madhe për t’u angazhuar - nëse u jepet hapësirë dhe mbështetje .

Projekti ZZZ synon të mbushë pikërisht këtë boshllëk – të bashkojë ekologjinë me atë sociale, rininë me atë politike dhe të ndërtojë një model të ri të avokimit të gjelbër në të cilin të rinjtë janë krijues, jo vetëm audiencë. Forumi tematik ishte vetëm hapi i parë – do të pasojnë aktivitete, punëtori lokale, iniciativa avokimi dhe prezantime në nivel lokal, të gjitha me qëllimin e një dukshmërie më të madhe të analizës, por edhe një nxitje për veprim.

Konferenca rajonale mbi edukimin financiar të të rinjve në Radovish u mbajt me sukses

Më 17 qershor 2025, në ambientet e Qendrës Kreative të Komunitetit NEXUS në Radovish, u mbajt Konferenca Rajonale “Kompetenca financiare për të rinjtë” - një aktivitet që ngriti çështje të rëndësishme dhe nxori në pah tema që lidhen me edukimin financiar të të rinjve, pavarësinë e tyre ekonomike dhe rolin e të gjithë palëve të interesuara në komunitet në rritjen e kulturës financiare.

Konferenca mbledhi së bashku mbi 30 pjesëmarrës nga rajoni Juglindor - të rinj, mësues, përfaqësues nga qeveritë lokale, sektori i biznesit dhe organizatat qytetare - të cilët diskutuan së bashku sfidat reale me të cilat përballen të rinjtë në fushën e njohurive financiare dhe menaxhimit të aseteve personale.

Gjatë programit katërorësh, u trajtuan katër tema kryesore:

- Edukimi financiar dhe edukimi formal – Pjesëmarrësit hapën një debat mbi arsyet pse njohuritë financiare nuk janë ende pjesë e kurrikulave, si i fitojnë (ose nuk i fitojnë) të rinjtë njohuritë rreth parave dhe çfarë mund të bëhet për të përmirësuar këtë situatë përmes të nxënimit informal dhe pjesëmarrës.
- Kultura e konsumatorit dhe “paratë e shpejta” – Përmes shembujve nga jeta reale, u nxor në pah ndikimi i mediave sociale tek të rinjtë, shpenzimet e tepërta dhe qasja e lehtë në mikrokredi dhe blerje online. U diskutua nevoja për të menduar kritik dhe zhvillimin e zakoneve të vetëdijshme tek të rinjtë.
- Psikologjia e parasë – Sesioni analizoi aspektet emocionale të shpenzimeve, lidhjen midis vlerave personale dhe zgjedhjeve financiare, si dhe rëndësinë e vetëdisiplinës dhe përcaktimit të prioriteteve.
- Buxheti në nivele të ndryshme – Nga

buxheti personal tek ai komunal: u diskutua roli i planifikimit tek të rinjtë, por edhe tek institucionet, bizneset dhe organizatat qytetare, duke theksuar rëndësinë e transparencës, llogaridhënies dhe përfshirjes së përbashkët në proceset e krijimit dhe monitorimit të buxheteve.

Sesioni “Të rinjtë pyesin - Ekspertët përgjigjen” ishte gjithashtu veçanërisht interesant, ku të rinjtë u bënë pyetje specifike këshilltarëve financiarë dhe përfaqësuesve të institucioneve - nga tema të tilla si kursimi, përcaktimi i një buxheti, deri te zgjedhja e aplikacioneve për ndjekjen e shpenzimeve dhe trajtimin e objektivave financiare afatgjata.

Përveç natyrës së saj edukative, konferenca shërbeu gjithashtu si një platformë për rrjetëzim, shkëmbim idesh dhe inkurajim të nismave të reja në komunitetet lokale. Pjesëmarrësit shprehën nevojën që këto tema të fitojnë

vazhdimësi dhe të afrohen edhe më shumë me të rinjtë - përmes punëtorive, trajnimeve, burimeve digjitale dhe bashkëpunimit me institucionet arsimore.

Konferenca u organizua si pjesë e projektit “Rrjeti i njohurive financiare të të rinjve të Juglindjes”, i cili synon të përmirësojë nivelin e njohurive financiare, të ofrojë mjete praktike dhe qasje në burime për të rinjtë nga rajoni Juglindor. Projekti mbështetet nga Qeveria e Zvicrës përmes programit Civika mobilitas dhe zbatohet nga shoqatat KRUNA PLUS nga Radovishi, Promo Idea dhe Novus nga Strumica.

Rrjetëzimi i parë rajonal i grave rurale nga Verilindja: Të zëshme dhe të bashkuara për ndryshim

Gratë nga zonat rurale në rajonin Verilindor, të cilat rrallë kanë marrë hapësirë dhe mbështetje për pjesëmarrje aktive në jetën publike, u takuan për herë të parë në një Takim rajonal të rrjetëzimit në Kriva Pallankë, të organizuar për të inkurajuar pjesëmarrjen e grave në vendimmarrjen lokale dhe aktivizmin qytetar. Ky është i pari nga tre takimet e planifikuara rajonale në kuadër të projektit “Gratë aktive”.

Ngjarja mbledhi së bashku gra nga vendbanimet Karposh dhe Pukovsko nga Kumanova, Konopnica, Mozhdivnjak dhe Duraçka Reka/Stanci nga Kriva Palanka dhe Ketenova, Slegova dhe Turaleva nga Kratova, të cilët ndanë përvoja personale, sfida dhe nisma që synojnë përmirësimin e kushteve në komunitetet e tyre.

Të motivuar për veprim dhe iniciativë

“Kjo është hera ime e parë që marr pjesë në një aktivitet kaq të organizuar dhe ndihem e motivuar për të vepruar në komunitetin tim. Krijimi i rrjeteve lejon që zëri i grave rurale të dëgjohet më fort në krijimin e politikave lokale, ndërsa veprimi i përbashkët kontribuon në zgjidhjen më efektive të sfidave kryesore me të cilat përballemi të gjithë”, tha Emilia Jakimovska nga vendbanimi Karposh, Kumanovë.

Duke theksuar rëndësinë e lidhjes dhe inkurajimit femëror, Svetlana Kirova dërgoi një mesazh të ngjashëm nga Shlegova, e cila pret ndryshime konkrete në komunitetin e saj.

“Edhe pse gratë përballen me pengesa të shumta, ndryshimi ka filluar tashmë. Me iniciativën tonë, ne e ripërtëritëm

komunitetin lokal, i cili është një hap i madh përpara për të gjithë fshatin. Ky veprim nuk është vetëm një shprehje e dëshirës sonë, por një nevojë e qartë dhe reale. Ai tregon se kur gratë bashkohen dhe marrin iniciativën, ato mund të kontribuojnë në ndryshime të vërteta në komunitet”, tha Kirova.

Sfidat dhe pengesat

Pavarësisht vullnetit në rritje për ndryshim, gratë rurale trajtuan edhe arsyt kryesore të aktivizmit të dobët femëror. Ata ende përballen me barriera të thella sociale që ua vështirësojnë atyre të luajnë një rol aktiv në komunitet.

Takimi rajonal ishte provë se kur gratë lidhen, inkurajojnë dhe mbështesin njëra-tjetrën, lind ndryshimi i vërtetë. Duke ndarë përvoja, mësimet të nxjerra dhe historitë personale, ato ndërtuan solidaritet dhe ofruan ide të reja. Ky është vetëm fillimi i një rrjeti grash më të fortë, të lidhur dhe me zë të lartë.

Projekti “Gratë aktive” zbatohet nga Shoqata Humanitare “Majka” nga Kumanova, në partneritet me Qendrën Rajonale për Zhvillim të Qëndrueshëm nga Kratova, RCS “Spektar” nga Kriva Pallanka dhe Fondacionin për Zhvillimin e Ndërmarrjeve të Vogla dhe të Mesme nga Kumanova. Projekti mbështetet nga Qeveria e Zvicrës përmes programit Civika mobilitas, të zbatuar nga MCMS.

[Lexoni të gjithë lajmin këtu.](#)

Gratë dhe vajzat në ballë të veprimit qytetar

Organizata e Grave të Komunës së Sveti Nikollës (OZOSVN) ka treguar edhe një herë se çfarë do të thotë angazhimi qytetar në veprim. Kur të rinjve, veçanërisht vajzave, u jepet hapësirë, mbështetje dhe mentorim, ata jo vetëm që rriten, por edhe ndryshojnë komunitetin e tyre.

Nga prilli deri në qershor 2025, OZOSVN zbatoi një sërë aktivitete. Përmes punëtorive edukative, trajnimeve, veprimeve vullnetare dhe takimeve të rrjetëzimit, u krijua një brez i ri qytetarësh të vetëdijshëm, aktivë dhe të sigurt në vetvete - “mentorë të së ardhmes”, të cilët dinë të njohin një problem dhe të iniciojnë një zgjidhje.

Punëtoritë me tema të tilla si “Bëhu ndryshimi - Udhëheq ndryshimin”, “Vajzat në veprim” dhe “Zotëro fuqinë tënde” inkurajuan zhvillimin personal, të menduarit kritik dhe aftësitë e komunikimit, si dhe një kuptim më të thellë të barazisë gjinore, feminizmit dhe përgjegjësisë qytetare. Një nga aktivitetet kryesore ishte trajnimi tre-ditor në Ohër - “Të rritemi së bashku - Të afta, të gixmshme, vetja”, ku njëzet vajza nga rajoni i Vardarit dhe ai Lindor zotëruan aftësitë kryesore dhe krijuan një rrjet të ri solidariteti rinor. Ato mësuuan dhe folën për komunikimin, punën në grup, inteligjencën emocionale dhe lidhshërinë. Qëllimi i trajnimit ishte të inkurajonte dhe ndërtonte gra të reja me zë të lartë, aktive dhe të sigurta në vetvete, të cilat i njohin dhe përpiqen për ndryshime të vërteta në komunitet.

Paralelisht, me projektin “Promovimi i një mjedisi të sigurt shkollor”, mentorët punuan drejtpërdrejt me nxënës në shkollat fillore dhe të mesme. Tema të tilla si dhuna nga bashkëmoshatarët, shëndeti mendor dhe ngacmimi kibernetik jo vetëm që u analizuan teorikisht, por nxënësit propozuan dhe zbatuan në mënyrë aktive iniciativat e tyre, duke krijuar kënde rinore si hapësira të sigurta për ndarje dhe rritje.

Vullnetarizmi doli në pah nëpërmjet nismës “Dita e veprave të mira”, ku nxënësit dhe mentorët dërguan një mesazh kujdesi për mjedisin dhe komunitetin nëpërmjet mbjelljes së pemëve dhe grafitëve artistike.

Veçanërisht frymëzuese ishin takimet me zjarrfikëset femra dhe përfaqësueset nga Operacioni Florian, ku u hapën diskutime rreth përfshirjes gjinore dhe vullnetarizmit në sektorin e mbrojtjes nga zjarri, fusha ku vajzat po guxojnë

Organizatave shoqërisë civile në ballë të mbrojtjes së Sharrit-Korabit: Zbatohet patrullimi i parë ndërkuftar

Më 30 qershor 2025, patrullimi i parë i përbashkët ndërkuftar u zhvillua në vargmalin e mbrojtur Sharr-Korab, në piramidën kufitare nr. 9, në rajonin malor Velivar, brenda Parkut Kombëtar të Mavrovës dhe Zonës së Mbrojtur Korab-Koritnik, pranë vendbanimeve të Zhirovnicës (Maqedonia e Veriut) dhe Rabdishtit (Shqipëri).

Qëllimi i patrullës ishte rritja e efikasitetit të mbikëqyrjes dhe monitorimit të plotë të zonave të mbrojtura ndërkuftare, si dhe zbulimi dhe parandalimi më i mirë i aktiviteteve të paligjshme.

Ky aktivitet nuk do të ishte i mundur pa përfshirjen e organizatave qytetare që udhëheqin bashkëpunimin ndërkuftar dhe investojnë përpjekje në ndërtimin e një sistemi mbrojtës që tejkalon kufijtë administrativë. Patrulla është pjesë e projektit “Mbrojtja dhe përdorimi i qëndrueshëm i zonave të mbrojtura të Malit Sharr, Mavrovës dhe Korab-Koritnikut”, i zbatuar nga Qendra për Zhvillim të Qëndrueshëm të Komunitetit Diber (CSCD), Qendra Shqiptare për Zhvillimin e Demokracisë Lokale (ALCDD) dhe LAG Dibra Turistike, me mbështetje financiare nga Prespa Ohrid Nature Trust (PONT).

Në patrullim morën pjesë ekipe të përbëra nga roje lokale të parkut, ekspertë nga Parku Kombëtar i Mavrovës, Parku Kombëtar i Malit Sharr, Parku Natyror Korab-Koritnik, policisë kufitare, zjarrfikësit, si dhe banorë vendas nga të dy vendet.

gjithnjë e më shumë të hyjnë dhe të lënë gjurmë.

Me një angazhim dhe kuptim të vazhdueshëm të kontekstit lokal, OZOSVN jo vetëm që i motivon të rinjtë të përfshihen, por gjithashtu ndryshon kulturën e angazhimit qytetar, nga pritja pasive në veprim aktiv. Prandaj, nuk është rastësi që kjo organizatë mori “Shenjën e besimit” në njohje të transparencës, efikasitetit dhe angazhimit për ndërtimin e një shoqërie më të mirë. Shenja u jepet organizatave qytetare (OQ) që zbatojnë praktikën më të mira ndërkombëtare në punën e tyre dhe synon të forcojë besimin në organizatat qytetare në planin afatgjatë.

Mund të lexoni më shumë rreth secilës prej aktiviteteve të përmendura në tekst, si dhe iniciativave të tjera të OZOSVN, [në buletin e tyre elektronik](#).

Ekipi i Maqedonisë së Veriut filloi nga kullotat pranë fshatit Zhirovnicë, duke ecur mbi 10 km, dhe ekipi shqiptar nga kullotat e Illicës deri në kullotat mbi fshatin Rabdisht, rreth 8.5 km. Pas takimit, patrulla vazhdoi me dron dhe dylbi, duke hartuar dhe regjistruar shenjat e prerjes së paligjshme të pemëve, korja e bimëve medicinale, kullotja e tepërt, kalimet e paligjshme nga turistët, fishekët e gjuetisë, si dhe ndërhyrje të tjera nga vendasit.

U regjistrua edhe shfaqja e dhisë së egër, ariut, kaprollit, shqiponjës, si dhe korridoret e tyre më të zakonshme. Në të njëjtën kohë, u regjistruan zona kritike me rrezik zjarresh. Kjo është hera e parë që një veprim i tillë është zbatuar në koordinim me një gamë kaq të gjerë palësh nga të dy vendet.

Veprime të tilla janë një shembull se si organizatat qytetare mund të lidhin në mënyrë efektive popullatat lokale, institucionet dhe natyrën për të mbrojtur trashëgiminë e përbashkët natyrore dhe për të krijuar modele të qëndrueshme të bashkëpunimit ndërkuftar.

Takimi përfundoi me një shkëmbim informacioni, përvojash dhe një mirëkuptim mbi nevojën për koordinim të vazhdueshëm. Pala shqiptare u zotua të forcojë kontrollin në pikat e mbledhjes së bimëve medicinale, veçanërisht për mbrojtjen e gjetheve të boronicave, rrënjëve të salepit dhe agulicës.

17 pemë të mbjella në kujtim të punëtorëve të vvarë në vitin 2024

Shoqata Maqedonase për Siguri në Punë (SHMSP) shënoi edhe një herë 28 Prillin - Ditën botërore për siguri dhe shëndet në punë, e cila festohet në kujtim të punëtorëve që humbën jetën për shkak të lëndimeve në vendin e punës ose sëmundjeve profesionale në nivel global.

Këtë vit, fushata e Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO) i kushtohet temës “Një epokë e re në shëndet dhe siguri: Roli i inteligjencës artificiale dhe digjitalizimit në vendin e punës”. Fokusi është në sfidat dhe mundësitë që sjellin teknologjitë e reja në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë.

Në partneritet me Komunën e Aerodromit, kompanitë Unifgrand dhe Amphenol Technology Macedonia, si dhe me mbështetjen e Konfederatës së Sindikatave të Lira të Maqedonisë, SHMSP vazhdoi traditën e filluar në vitin 2019 të mbjelljes së pemëve në nder të punëtorëve të ndjerë. Këtë vit, 17 pemë u mbjellën në Bulevardin Serbia në Komunën e Aerodromit, duke përfaqësuar simbolikisht numrin e punëtorëve që vdiqën në vendin e punës gjatë vitit 2024.

SHMSP paraqiti gjithashtu Raportin vjetor mbi lëndimet dhe aksidentet në vendin e punës në vitin 2024, i cili konfirmon seriozitetin e sfidës, ose se vdekjet ende ndodhin në vendin e punës.

SHMSP thonë se rritja e ndërgjegjësimit për kushtet e sigurta dhe të shëndetshme të punës duhet të mbetet një përparësi, veçanërisht në një kohë kur transformimi digjital po ndryshon proceset e punës dhe po ngre pyetje të reja në lidhje me mbrojtjen e punëtorëve.

REFORD me trajnime në terren për mbrojtje më të mirë të pyjeve

Qendra rajonale për pylltari dhe zhvillim rural - REFORD organizoi dy trajnime rajonale në kuadër të projektit “2 F - Forest Fight”, që kishte për qëllim forcimin e kapaciteteve të policisë pyjore. Trajnimet u zhvilluan në shpatet e Parkut pyjor Gazi Babë në Shkup dhe në lokacionin Preseka, në rrugën rajonale Kërçovë - Ohër. Në trajnime morën pjesë 28 pjesëtarë të policisë pyjore nga 13 stacione dhe fokusi ishte në zbatimin e teknologjisë moderne për monitorimin dhe mbrojtjen e sipërfaqeve pyjore. Pjesëmarrësit patën mundësinë të punonin praktikisht me dronë (DJI Mavic Pro dhe DJI Mavic 2 Enterprise), aplikacionin celular GPS Waypoints, si dhe kamerat e mbikëqyrjes të destinuara për monitorimin e aktiviteteve në terren. U prezantuan aftësitë teknologjike të dronëve: gjatësia e fluturimit, lartësia e fluturimit, jetëgjatësia e baterisë, bërja e fotove dhe videove, programimi i itinerareve të fluturimit, etj. Disa nga pjesëmarrësit patën mundësinë të operonin vetë dronët. Me ndihmën e aplikacionit celular GPS, oficerët e policisë pyjore do të jenë në gjendje të përcaktojnë me saktësi koordinatat e vendndodhjes për të cilën janë të interesuar. Kjo do t'u lejojë atyre të përcaktojnë nëse një

veprim po zhvillohet në pyll, në tokë bujqësore, në pronë shtetërore apo private.

Përmes kësaj iniciative, REFORD kontribuon në forcimin e reagimit institucional ndaj prerjes së paligjshme të pyjeve dhe kërcënimeve të tjera ndaj ekosistemeve pyjore, duke e vënë teknologjinë në shërbim të ruajtjes së natyrës.

Eko-aksioni më masiv i “Fundjava gjenerale” me rezultate rekord

Me një përfshirje rekord prej 55,627 vullnetarësh dhe mbi 645 mijë kilogramë mbeturina të mbledhura në territorin e të gjitha komunave në vend, përfundoi edicioni i pestë jubilar i aksionit mjedisor “Fundjava gjenerale”, i cili u zhvillua nga 9 deri më 11 maj 2025. Aksioni është pjesë e një fushate të madhe vullnetare nga qytetarët për qytetarët, të organizuar nga shoqata Men end Mounten („Man & Mountain“). Sipas rezultateve, ky është eko-aksioni më masiv dhe i suksesshëm në vend deri më tani. Më shumë se 600 organizata, institucione dhe kompani, shoqata ekologjike, qytetare, sportive, organizata pensionistësh, institucione publike, komunitete lokale dhe urbane, kopshte, shkolla, fakultete dhe parqe kombëtare morën pjesë në aksionin tre-ditor.

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor mbështeti veprimin dhe zëvendëskryeministri dhe Ministri i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Izet Mexhiti, deklaroi: “Mbeturinat nuk kanë vend në rrugë ose në natyrë. Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH) mbështet të gjitha veprimet që demonstrojnë iniciativë të fortë, përfshirje dhe dëshirë për të qenë pjesë e ndryshimeve që do të mundësojnë një të ardhme më të mirë për ne dhe për brezat e ardhshëm. Në rrugën tonë drejt Evropës, ne duhet të sillemi evropianë.”

Përveç Ministrisë së Mjedisit Jetësor, aksioni mori mbështetje nga Bashkësia e Njësisive të Vetëqeverisjes Lokale (BNJVL), Kryqi i Kuq dhe me ndihmën e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (MASH) dhe UNICEF-it, për herë të parë, “Fundjava gjenerale” përfshihet edhe në projektin edukativ “Eko klasa”.

Nxënës nga të gjitha shkollat morën pjesë në aksionin tre-ditor të pastrimit. Më 9 maj, ata pastruan shkollat e tyre së bashku me mësimdhënësit e tyre, më 10 maj, pastruan shtëpitë dhe oborret e tyre me familjet e tyre dhe më 11 maj, pastruan parqet dhe zonat e piknikut në afërsi të tyre. Mbi 36,000 nxënës dhe 1,900 mësues morën

pjesë, duke kontribuar për një mjedis më të pastër përmes aktiviteteve në rrethinat e tyre dhe rezultatet e punës së tyre u prezantuan në shkolla.

Projekti “2 F – Forest Fight”, i cili filloi më 12 mars 2025 dhe do të zgjasë deri në fund të shkurtit 2026, po zbatohet me mbështetjen e Fondacionit Ndërkombëtar të Shërbimit Pyjor (Forest Service International Foundation).

Projekti synon të fuqizojë institucionet dhe qytetarët për të luftuar në mënyrë efektive prerjet e paligjshme të pyjeve.

Projekti synon të fuqizojë institucionet dhe qytetarët për të luftuar në mënyrë efektive prerjet e paligjshme të pyjeve.

“Sistemi arsimor i udhëzon të rinjtë të kujdesen për mjedisin në të cilin jetojnë. Kurrikulat në të gjitha klasat përmbajnë elementë që rrisin ndërgjegjësimin për rreziqet e ndotjes dhe inkurajojnë veprimet parandaluese.”

“Por me më shumë partnerë nga institucionet arsimore dhe iniciativa të mira që njihen lehtësisht, edukimi mjedisor mund të përmirësohet vazhdimisht”, tha Ministria e Arsimit dhe Shkencës Vesna Janevska.

Në hapjen e eko-aksionit “Fundjava gjenerale” morën pjesë kryetarja Gordana Siljanovska-Davekova, kryetarja e BNJVL-së dhe kryetari i Komunës së Kisella Vodës, Orce Gjorgievski, drejtoresha e Sektorit për Politika Korporative dhe Qëndrueshmëri të “Birraria e Shkupit” Snezhana Saviq - Dimovska, ambasadori austriak Martin Pamer, kryetari i Komunës së Çairit, Visar Ganiu, përfaqësues nga Drejtoria për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore, përfaqësues të ambasadave në Maqedoni.

Që nga fillimi i tij në vitin 2021, mbi 100,000 vullnetarë kanë marrë pjesë në eko-aksionin “Fundjava gjenerale”, janë mbledhur më shumë se 1.5 milion kilogramë mbeturina, janë pastruar mbi 1,000 vende dhe mbi 125,000 fidanë janë mbjellë në zona të ndryshme të zhveshura: rreth liqenit Mladost në Veles, fshatin Koljvija në Komunën e Petrovecit, në observatorin megalitik Kokino dhe në Komunën e Staro Nagoricane.

Partneri kryesor strategjik i “General Weekend” për të katërtin vit radhazi është Pivara Skopje, ndërsa mbështetje ka edhe nga partnerët zyrtarë: Pakomak, Nula Otpad, Sparkasse Bank, EVN Macedonia, Makstil, Bucim Borov Dol, Saubermacher dhe Kostal. Aksioni, i cili organizohet nga Man & Mountain, u mbështet gjithashtu nga ZELS dhe Red Cross of the Republic of Macedonia.

Projekte që përmirësojnë jetën e qytetarëve

“Klubi i ambasadorëve” i dhuroi **Maqedonisë 2025** 538.000 denarë për rinovimin e ambienteve të repartit të fëmijëve në spitalin special “Shën Erazmo” në Ohër.

Ky donacion do të përmirësojë kushtet në të cilat kujdesen pacientët më të vegjël, me qëllim krijimin e një mjedisi më të rehatshëm dhe të këndshëm për ta dhe familjet e tyre. Fondet janë të destinuara për përmirësimin e infrastrukturës dhe përmirësimin e kushteve për qëndrim dhe trajtim, gjë që do të mundësojë kujdes shëndetësor më cilësor.

“Qëllimi ynë është të mbështesim projekte që përmirësojnë jetën e qytetarëve dhe lënë një ndikim të qëndrueshëm në komunitet. Ky donacion është një shenjë e angazhimit të anëtarëve të Maqedonia 2025 ndaj Maqedonisë dhe vizionit tonë të përbashkët për një të ardhme më të mirë për fëmijët”, vuri në dukje një përfaqësues i Klubit.

“Klubi i ambasadorëve” i Maqedonisë 2025 është një rrjet profesionistësh, vizionarësh dhe udhëheqësish të shquar të cilët, përmes aktiviteteve të tyre, kontribuojnë në zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të Maqedonisë.

“Çdo fëmijë meriton mbështetje dhe një vend në shoqëri”

Në prill, Muajin e ndërgjegjësimit për autizmin, Shoqata e Prindërve të Fëmijëve me Autizëm Blu Pazzël (“Blu Puzzle”), mori mbështetje dhe njohje nga Ministria e Politikës Sociale, Demografisë dhe Rinisë.

Sekretari i shtetit Fatmir Sabriu vizitoi qendrën e kujdesit ditor të drejtuar nga shoqata në interes të fëmijëve me çrregullime të spektrit të autizmit, duke theksuar rëndësinë e krijimit të një shoqërie gjithëpërfshirëse për të gjithë. “Ky muaj nuk është vetëm simbolik. Është një kujtesë për rëndësinë e të kuptuarit, pranimit dhe mbështetjes së personave me autizëm dhe familjeve të tyre. Sot dua të theksoj edhe një herë - autizmi nuk është sëmundje. Është një spektër, një diversitet, një mënyrë e perceptimit të botës që nuk ka pse të ndryshojë, por të pranohet dhe të kuptohet. Personat me autizëm janë unikë - me talentet, interesat, aftësitë dhe mënyrat e tyre të komunikimit. Roli ynë si shoqëri është të krijojmë një hapësirë ku ata do të ndihen të sigurt, të dëgjuar dhe të vlerësuar. Prandaj, sot, dalim me një mesazh të qartë: pranimi fillon me mirëkuptimin. Le të thyejmë paragjykimet. Le ta zëvendësojmë frikën nga e panjohura me një dëshirë për të mësuar dhe bashkëpunim. Le të mundësojmë shkolla gjithëpërfshirëse në çdo komunitet dhe institucione gjithëpërfshirëse në çdo komunë. Le të mos harrojmë - diversiteti nuk na ndan, na pasuron”, theksoi Sabriu në fjalimin e tij.

Blu Puzzle ka punuar në këtë fushë për disa vite, me prindër, fëmijë dhe profesionistë, duke ndërtuar një hapësirë që jo vetëm ofron mbështetje, por edhe ndryshon perceptimin e autizmit në shoqëri. Hapja e qendrës ditore është një hap thelbësor që meriton mbështetje dhe njohje institucionale.

Sabriu theksoi se Ministria mbetet partnere e nismave të tilla qytetare dhe vazhdon të mbështesë shoqatat në luftën për mundësi të barabarta. “Le të ndërtojmë një botë ku diversiteti festohet, jo fshihet. Çdo fëmijë me autizëm është i ndryshëm, por secili meriton të njëjtën gjë: dashuri, mbështetje dhe një vend në shoqëri. Le të jemi zëri që inkurajon, dora që mbështet, zemra që kupton”, tha ai.

Kriva Pallanka me krijues të rinj: Podkasti si klasë e re në SHFK “Ilinden”

Në klubin mediatic në SHFK “Ilinden” në Kriva Pallankë, podkastet po bëhen një mjet inovativ mësimor. Falë klubit që vepron në mënyrë aktive në shkollë, nxënësit kanë filluar të prodhojnë podkastin e tyre shkollor, përmes të cilit ata eksplorojnë tema mësimdhënieje, diskutojnë për jetën shkollore dhe intervistojnë mësues dhe shokë klase.

Mësuesi dhe mentori i klubit, Dobri Jovevski, thotë se podkasti u jep studentëve mundësinë të dëgjohen, të diskutojnë, të intervistojnë dhe të krijojnë përmbajtje mediatike me një strukturë dhe qëllim të qartë. Përmes procesit të kërkimit, shkrimit të skenarëve, xhirimeve dhe montazhit, ata kalojnë nëpër të gjitha fazat e prodhimit të një produkti mediatic modern, duke fituar aftësi të rëndësishme si shkrim-leximi digjital, të menduarit kritik dhe puna në grup.

Klubi i medias funksionon me mbështetjen e Institutit Maqedonas të Medias (MIM), i cili ofron mbështetje trajnimit dhe mentorimi për mësuesit dhe nxënësit. Përveç zbatimit teknik të podkastit, theksi vihet në zhvillimin e njohurive mediatike, komunikimit të përgjegjshëm dhe shprehjes krijuese. Qëllimi është të prodhohet përmbajtje krijuese dhe të ndërtohet një kulturë e njohurive mediatike dhe përdorimit të përgjegjshëm të medias që në moshë të vogël. Ky aktivitet bazohet në praktikën e suksesshme arsimore nga vende si SHBA-ja dhe Finlanda, ku podkasti përdoret si një mjet për përfshirjen e nxënësve në procesin e të nxënësve.

Përmes nismave të tilla, nxënësit jo vetëm që pasurojnë arsimimin e tyre, por edhe ndërtojnë një ndjenjë

vetëbesimi, përgjegjësie dhe ndërgjegjësimi për rolin e medias në shoqëri. Projekti është një shembull se si me burime të vogla, por me mbështetje të fortë dhe një ide të mirë, shkollat mund t'i frymëzojnë të rinjtë të bëhen qytetarë aktivë dhe individë të aftë për median.

Teksti origjinal u botua nga autori Aleksandar Manasiev në ueb faqen e Institutit Maqedonas të Medias (MIM).

JUBILETĚ

Shoqata vullnetare e zjarrfikësve (SHVZ) i Sveti Nikollës feston 90 vjetorin e ekzistencës

Nën moton “90 vjet humanizëm, guxim dhe sakrificë”, Shoqata vullnetare e zjarrfikësve (SHVZ) Sveti Nikole këtë vit feston nëntë dekada nga themelimi i saj.

E themeluar në vitin 1935, shoqata është rritur në një simbol të dashurisë, solidaritetit dhe guximit në komunitet. Misioni i tyre për të mbrojtur qytetarët dhe natyrën mbetet i pandryshuar sot, 90 vjet më vonë.

SHVZ Sveti Nikole punon në parandalimin për të mbrojtur mjedisin dhe natyrën nga zjarret dhe ndikimet e tjera të dëmshme në bazë vullnetare, përmes edukimit dhe koordinimit të qytetarëve në veprime dhe ndërhyrje të drejtpërdrejta.

Gjatë ekzistencës së saj, anëtarët e Shoqatës të zjarrfikësve të Sveti Nikollës kanë shuar më shumë se 10,000 zjarre dhe kanë ndërhyrë me sukses në më shumë se 20 përmbajtje të mëdha. Shoqata gjithashtu ka marrë pjesë në operacione shpëtimi gjatë dy tërmeteve. Gjatë pandemisë Covid-19, ata kryen mbi 150 operacione dezinfektimi rrugësh dhe krijuan tre pika inovative dezinfektimi të automjeteve.

Çdo vit, kryhen veprime për të ripyllëzuar zonat e djegura, duke mbjellë më shumë se 1,000 fidanë të rinj. Ata

gjithashtu punojnë në mënyrë aktive në edukimin e nxënësve përmes programeve parandaluese, duke kryer stërvitje evakuimi në shkolla, duke përgatitur raportet e zjarreve dhe planet e evakuimit, duke rritur kështu kulturën e sigurisë në komunitet. “Ne qëndrojmë drejt me të njëjtin pasion, të njëjtën vendosmëri dhe dashuri edhe më të madhe për komunitetin dhe natyrën tonë”, theksojnë nga shoqata.

Ata shprehën mirënjohjen e tyre të pafundme për të gjitha brezat e zjarrfikësve, mbështetësve dhe miqve që morën pjesë në ndërtimin e këtij institucioni. Një thirrje e veçantë iu bë të rinjve që të bashkohen dhe të jenë pjesë e së ardhmes së Shoqatës vullnetare të zjarrfikësve në Sveti Nikole dhe në Maqedoni. “Nëse keni një zemër që rreh fort për ndihmë, për të tjerët dhe për vlerat e vërteta njerëzore - ejani, bashkohuni, merrni pjesë në këtë mision të përjetshëm tonin”, thonë nga SHVZ Sveti Nikole.

Lexoni më shumë rreth [aktiviteteve](#) dhe përfshirjes së SHVZ të Sveti Nikoles në trajtimin e të [gjitha llojeve të incidenteve](#).

LAJM
CIVIKA
MOBILITAS

Gratë rurale të inkurajuara dhe të organizuara për ndryshim në komunitetet lokale

“Ndihehem e inkurajuar, më e sigurt dhe mjaftueshëm e informuar për të drejtat e mia, por edhe për detyrimet e komunës për t’iu përgjigjur kërkesave të grave nga zonat rurale dhe për t’i përfshirë ato në krijimin e politikave lokale. Dhe më e rëndësishmja, për herë të parë kuptova se nuk jemi vetëm në këtë proces, por se kemi mbështetjen e organizatave qytetare për veprim të përbashkët dhe realizimin e nevojave tona. Tani e di se zëri i një gruaje mund të bëhet i fortë kur mbështetet nga komuniteti dhe i bashkohen gra të tjera që besojnë në ndryshim”, thotë Anita Ritovska nga fshati Mozhdivnjak i Kriva Pallankës.

Forcimi i angazhimit qytetar në bashkësinë lokale është rezultat i pjesëmarrjes aktive në punëtori informuese

dhe edukative në kuadër të projektit “Gratë aktive”, i cili zbatohet nga Shoqata Humanitare “Nëna” nga Kumanova, në partneritet me Qendrën Rajonale për Zhvillim të Qëndrueshëm nga Kratova, RCS “Spektar” nga Kriva Pallanka dhe Fondacionin për Zhvillimin e Ndërmarrjeve të Vogla dhe të Mesme nga Kumanova. Qëllimi është të aplikohen modele për pjesëmarrje qytetare në vendimmarrje në nivel lokal përmes sensibilizimit gjinor të mjeteve për të përmbushur nevojat e grave rurale për veprim të pavarur dhe kontribut në miratimin e programeve dhe buxheteve të Komunave të Kumanovës, Kriva Pallankës dhe Kratovës. Projekti mbështetet nga Qeveria e Zvicrës përmes programit të Cicika mobiltas, i cili zbatohet nga MCMS.

Si animatore lokale, Ristovska e re ka demonstruar aftësinë e saj për të mobilizuar gratë nga komuniteti i saj. Banorët e Mozhdivnjakut më parë nuk ishin të vetëdijshëm për përgjegjësitë e qeverisjes vendore dhe detyrimin e saj për t’iu përgjigjur kërkesave të qytetarëve. Pas edukimit, ata u njohën me mundësitë e komunikimit me institucionet, rëndësinë e veprimit të përbashkët dhe metodat për identifikimin e problemeve prioritare. Njëkohësisht, ata shprehën interes për t’u angazhuar në veprime avokuese.

Lexoni të gjithë historinë këtu.

Mundësi të reja për bashkëpunim në menaxhimin e mbeturinave

Kompania “Pakomak”, e cila merret me përzgjedhjen dhe përpunimin e mbeturinave të paketimit për 15 vjet, u takua me përfaqësues të organizatave qytetare të mbështetura nga Civika mobiltas për të forcuar bashkëpunimin dhe për të përmirësuar sistemin e përzgjedhjes së mbeturinave. Takimi u mbajt më 24 prill 2025 në ambientet e Qendrës Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS).

Përfaqësuesi i “Pakomak”, Iko Brdaroski, prezantoi aktivitetet aktuale, duke theksuar investimet në infrastrukturë dhe edukimin e qytetarëve rreth rëndësisë së riciklimit. Një nga projektet kryesore të kompanisë është krijimi i një sistemi inteligjent për menaxhimin e

mbetjeve të paketimit, në bashkëpunim me Ambasadën Zvicerane. Projekti zgjat 38 muaj dhe përfshin instalimin e 70 makinave shitëse për kthimin e paketimit, si dhe zhvillimin e softuerit dhe sensorëve për monitorimin e mbushjes së kontejnerëve.

“Pakomak bashkëpunon me 68 komuna në vend, që është rreth 80% mbulim në nivel kombëtar. Aktualisht, të gjithë 1,700 kontejnerët që kanë sensorë të integruar që sinjalizojnë se sa të mbushur janë, gjë që lejon optimizimin e rrugëve të mbledhjes së mbeturinave dhe uljen e kostove”, vuri në dukje Brdaroski, duke shtuar se Maqedonia është vendi i parë në Evropë me mbulim 100% me një sistem kaq të zgjuar. Ai shtoi se planifikohet të instalohen edhe 80 makina shitëse shtesë në tre deri në katër vitet e ardhshme. “Kur numri i makinave shitëse të arrijë në 200, sistemi do të kalojë nga modeli aktual i ‘pikave të gjelbra’ në një depozitë parash, një model që tashmë po funksionon me sukses në shumë vende të Evropës Perëndimore”, tha Brdaroski.

Përveç investimeve në infrastrukturë, Pakomak kryen edhe një sërë aktivitetesh për edukimin dhe rritjen e ndërgjegjësimin publik përmes materialeve reklamuese dhe promovuese në tregje, shkolla dhe qendra tregtare. “Edhe pse buxheti për aktivitetet edukative është i kufizuar

ligjërisht në 5-15%, nevojitet sinergji me kompanitë dhe organizatat lokale për të përhapur në mënyrë efektive ndërgjegjësimin mjedisor”, theksoi Brdaroski.

Përfaqësuesit e organizatave qytetare theksuan se është i nevojshëm një koordinim më i mirë midis kompanive të shërbimeve dhe komunave, veçanërisht për të unifikuar qasjen rajonale ndaj mbeturinave. Bojana Stanojevska nga Qendra për Ndryshimet Klimatike theksoi se “përzgjedhja primare e plastikës duhet të futet gradualisht në të gjitha

familjet, paralelisht me futjen e makinave shitëse”, duke shtuar se projektet e financuara nga Civika mobilitas po punojnë në mënyrë aktive për të krijuar zakone përzgjedhjeje dhe klasifikimi primar midis qytetarëve.

Lexoni të gjithë lajmin këtu

Mbështetja e organizatave në zhvillimin e planeve të marketingut social

Simon Forester, eksperti ndërkombëtar i Civika mobilitas, zhvilloi takime konsultative me pesë organizata të shoqërisë civile, përfituese aktuale të granteve të programit, për të diskutuar zhvillimin e planeve të marketingut social. Vizitat u zhvilluan nga 12 deri më 14 maj 2025, si vazhdim i trajnimeve dhe punëtorive të mëparshme kushtuar financimit të qëndrueshëm.

Përfaqësuesit e “Glasen Tekstilec” – Shtip, Asociacionit për Iniciativë Demokratike (ADI) – Gostivar, Qendrës për Arsim dhe Zhvillim (CED) – Tearcë, Qendrës për Aktivizëm Rinor

– KRIK – Shkup dhe Qendrës për Ndryshime Klimatike – Gjevgjeli, përmes një mbështetjeje të tillë të personalizuar në zhvillimin e planeve të marketingut social, marrin mjete strategjike që do t'i ndihmojnë ata të pozicionojnë më mirë misionin e tyre, të rrisin dukshmërinë dhe të sigurojnë burime shtesë për vetëmbështetje.

Secili prej takimeve analizoi praktikat aktuale të komunikimit të organizatës, identifikoi grupet e synuara dhe zhvilloi ide për fushata dhe mesazhe që mund të përdoren për të promovuar dhe mobilizuar mbështetje. Simon Forester ofroi mjete dhe shembuj praktikë, duke i udhëhequr organizatat përmes procesit të zhvillimit të qasjes së tyre të marketingut social.

Këto vizita përforcuan misionin e Civika mobilitas për të ndërtuar organizata qytetare të fuqishme, të dukshme dhe të qëndrueshme, të cilat janë të lidhura me komunitetet të cilave u shërbejnë dhe dinë si ta përçojnë mesazhin e tyre.

Pjesëmarrja qytetare, vullnetarizmi dhe përfshirja lokale janë të rëndësishme si për organizatat evropiane ashtu edhe për ato afrikane

Përfaqësues të Civika mobilitas, PAKT nga Tunizia dhe FAMOK nga Mali morën pjesë në një seminar për shkëmbimin e përvojave të organizuar nga organizata partnere NIRAS nga 14 deri më 16 maj 2025 në Danimarkë.

Prezantimet e tre programeve ishin një bazë e mirë për diskutimin në lidhje me pjesëmarrjen qytetare, zhvillimin e komuniteteve lokale, si dhe mbështetjen dhe bashkëpunimin me autoritetet. Pika e përbashkët e tre programeve janë aktivitetet për të inkurajuar pjesëmarrjen qytetare, për të forcuar vullnetarizmin dhe përfshirjen në nivel lokal.

Kolegët e NIRAS organizuan gjithashtu vizita në dy organizata të shoqërisë civile. Ishte e dobishme të

dëgjoheshin përvojat e Fondacionit për Përgjegjësi Sociale, një shembull interesant ku gratë migrante luajnë një rol udhëheqës, duke funksionuar si një rrjet mbështetës për gratë e tjera migrante që kanë nevojë për ndihmë. Ndiham mund të shkojë nga socializimi i thjeshtë deri te mbështetja në aksesin në arsim, mundësitë e punësimit ose kërkimin/marrjen e shërbimeve nga institucionet publike. Angazhimi është vullnetar dhe ka disa qendra të tilla në të gjithë vendin.

Në organizatën e dytë, City House (Byens Hus), me seli në komunën e Roskilde, u prezantuan mundësitë që u ofrojnë qytetarëve, të tilla si përdorimi i ambienteve për aktivitete të ndryshme ku ishin të disponueshme mjete, libra, kënde krijuese etj. U shpjegua edhe metoda e mirëmbajtjes,

përveç mbështetjes nga komuna dhe kontributit që ato japin për qytetin dhe komunitetin.

Kolegët e NIRAS prezantuan disa nga aktivitetet e tyre, të tilla si Platforma e Klientëve NIRAS SDC dhe Udhëheqja e Instrumentit Operacional të Shoqërisë Civile të BE-së, dhe pjesëmarrësit patën mundësi të dëgjonin dhe diskutonin mënyrat më të mira për të angazhuar qytetarët dhe komunitetin, si dhe shembuj të avokimit publik ndaj autoriteteve lokale.

Përfaqësuesit e tre organizatave ndanë mësimet e nxjerra. Përvojat e të tjerëve, megjithëse nga kontekste të ndryshme, mund të jenë gjithmonë një frymëzim në planifikimin e hapave të mëtejshëm.

Angazhimi qytetar në Maqedoni

Hulumtimi “Angazhimi qytetar 2024” zbulon gjetje të rëndësishme në lidhje me pjesëmarrjen e qytetarëve në forma të ndryshme të shoqërimit, aktivitete politike jopartiake dhe vullnetarizëm, si dhe arsytet e (mos) përfshirjes dhe motivimin për angazhim qytetar. Pothuajse gjysma e qytetarëve (46.8%) nuk e dinë se cilat forma të shoqërimit do të kontribuonin në nevojat e tyre. Nga ata që u përgjigjën pozitivisht, më të shumtët (23.1%) janë qytetarë që besojnë se kishat dhe bashkësitë fetare janë forma e shoqërimit që kontribuon në mbështetjen e nevojave të tyre. Në të kundërt, partitë politike zgjidhen më rrallë nga të anketuarit (5.3%).

Sa i përket aktiviteteve politike jopartiake, qytetarët më shpesh praktikonin nënshkrimin e një peticioni dhe pjesëmarrjen në një protestë paqësore (21.1% dhe 24.8%). Krahasuar me vitin 2021, ka një rritje në këto dy aktivitete prej 15.0% dhe 14.1%, përkatësisht. Fatkeqësisht, numri i atyre që nuk do të merrnin pjesë kurrë në aktivitete të tilla është rritur gjithashtu dhe ndryshimet janë midis 6.4 dhe 24.5 pikë përqindjeje. Një lajm tjetër i keq është rënia e pjesëmarrësve potencialë, d.m.th. atyre që nuk morën pjesë, por do ta bënin këtë në të ardhmen. Uljet variojnë nga 17.9 në 24.2 pikë përqindjeje. Demografikisht, ndryshimet sipas moshës janë më të theksuara, të rinjtë (18-29 vjeç) janë më të përgatitur për të marrë pjesë dhe me rritjen e moshës, përqindja e atyre që nuk do të merrnin pjesë fare rritet gjithashtu.

Arsyet personale, pra mungesa e interesit ose gatishmërisë

për të marrë pjesë, janë arsytet më të zakonshme për 46.8% të të anketuarve që nuk marrin pjesë në aktivitete politike jopartiake. Arsyeja e dytë më e përmendur është të qenit shumë i zënë (25.3%), dhe e treta është mungesa e informacionit (10.3%). Arsytet personale mbizotërojnë tek të anketuarit më të vjetër, veçanërisht ata mbi 65 vjeç (55.9%), ndërsa tek të rinjtë (18-29 vjeç) është të qenit shumë i zënë (28.9%) ose mungesa e informacionit (10.2%).

Anëtarësimi në organizatat qytetare është në një nivel jashtëzakonisht të ulët, vetëm 4.2% e të anketuarve deklaruan se ishin anëtarë të një organizate të shoqërisë civile. Arsytet për të mos qenë anëtar për rreth një të tretën e të anketuarve (33.8%) ishin personale (mungesë interesi ose refuzim për t'u anëtarësuar) dhe punë e tepërt dhe mungesë informacioni për 24.5% dhe 7.9% të të anketuarve.

Qytetarët janë më të gatshëm të bëjnë vullnetarizëm në organizata sociale dhe humanitare. Një total prej 30.1% e të anketuarve deklaruan se tashmë kanë bërë vullnetarizëm ose do të donin të bënin vullnetarizëm në organizata të tilla. Ekziston gjithashtu një gatishmëri për t'u përfshirë në organizata mjedisore (26.5%) dhe organizata kulturore dhe arsimore (23.3%).

Drejt hulumtimit “Angazhimi qytetar 2024”

Shërbimet e përballueshme dhe të besueshme krijojnë një bazë të fortë për ndryshim në Pellagoni

“Kam vuajtur nga dhuna në familje për vite me radhë, por nuk dija ku të drejtohesha. Nuk kisha mundësi financiare për të paguar një avokat, as mbështetje nga familja ime. Përmes projektit ‘Zëri i saj – Fuqia e saj’, mora ndihmë ligjore falas. Më ndihmoi të kuptoja se kam të drejta dhe se nuk kam pse të jem viktimë për pjesën tjetër të jetës sime. Falë ekipit, nisa një procedurë mbrojtjeje. Tani jam më e fortë dhe më e sigurt në vetvete. Ky projekt më ndryshoi jetën”, thotë një grua 32-vjeçare nga komuna e Dollnenit.

Mungesa e informacionit dhe qasjes në shërbime ndikoi në cilësinë e jetës së popullsisë në rajonin e Pellagonisë. Vajzat nga zonat rurale rrallë flisnin për ankthin ose depresionin dhe kur e bënin këtë, nuk kishin ku të drejtoheshin për ndihmë psikosociale konfidenciale. Për të plotësuar këto boshllëqe, Qendra për Iniciativa Qytetare – Prilep, së bashku me Shoqatën për Edukim Ligjor dhe Transparencë STANICA PET dhe Shoqatën Multietnike për të Gjitha Moshat nga Crnilishtja, Dollnen, nisën projektin “Zëri i saj – Fuqia e saj: Fuqizimi i grave dhe vajzave të marginalizuara

në Pellagoni” në vitin 2024, i mbështetur nga Qeveria e Zvicrës përmes Civika mobilitas.

“Gratë po kërkojnë gjithnjë e më shumë ndihmë për rastet që lidhen me dhunën në familje dhe diskriminimin në vendin e punës. Një pjesë e madhe e përfituesve janë nga zonat rurale të rajonit të Pellagonisë, më shpesh gra me nivel të ulët arsimimi, të papuna ose të varura ekonomikisht. Ato përballen me vështirësi që janë mbajtur të heshtura për një kohë të gjatë për shkak të frikës, mungesës së informacionit ose izolimit”, thotë Talija Petreska, këshilltare ligjore e projektit.

Por projektin, megjithëse i drejtohet kryesisht grave, nuk është i rezervuar vetëm për to. “Si baba beqar, u përballa me shumë vështirësi - veçanërisht pengesa administrative për të ushtruar të drejtën për sigurim shëndetësor për fëmijën tim. Nuk dija ku të drejtohesha, dokumentet e mia m'u kthyen disa herë. Atëherë mësova për projektin dhe mora ndihmë ligjore falas. Avokati më ndihmoi të përgatisja dokumentacionin e nevojshëm. Falë mbështetjes, sot fëmija im ka qasje të rregullt në kujdes shëndetësor”, tregon përvojën e tij një baba beqar 48-vjeçar nga Prilepi.

Lexoni të gjithë historinë këtu.

Fuqia e të rinjve kundër kërcënimeve klimatike në Ohër, Strugë dhe Dibër

Si duket kur tre organizata të shoqërisë civile bashkojnë forcat për të fuqizuar të rinjtë që të bëhen nxitës të ndryshimit? Si duket kur Liqeni bëhet një klasë mësimi dhe varka një podium për zërin e të rinjve dhe shkencës? Projekti “Të mësojmë rreth ndryshimeve klimatike” ofroi pikërisht këtë mundësi për brezat që mësojnë, bashkëpunojnë, imagjinojnë zgjidhje dhe hapin me guxim drejt një të ardhmeje të qëndrueshme.

I zbatuar nga Njësi i skautëve “Krste Jon” - Strugë, Qendra e Shoqatës për Zhvillim të Qëndrueshëm të Komunitetit - Dibër dhe Qendra Rajonale e Gjellbër - Ohër, i mbështetur nga Civika mobilitas përmes Qeverisë së Zvicrës, projekti është i fokusuar te fëmijët dhe të rinjtë nga Struga, Ohri dhe Dibra. Iniciativa ka kapërcyer barrierat e moshës, gjuhës dhe kufijve komunalë, duke ndërtuar një rrjet të përbashkët njohurish, empatie dhe veprimi.

Një nga seritë e aktiviteteve që shënuan këtë iniciativë filloi me një trajnim dy-ditor në Strugë, ku 30 pjesëmarrës të rinj morën bazën për punën në projekt: nga analizimi i thirrjes, përcaktimi i qëllimeve, deri te zhvillimi i një kornize logjike dhe përpilimi i një buxheti. Për shumë prej tyre, kjo ishte hera e parë që ata u prezantuan me konceptet që janë baza e veprimit qytetar. “Ishte shumë interesante, kishte

shoqërim, punë në grup, shumë përvoja që ndryshe nuk do t'i prisja nga jeta e përditshme, nëse nuk do të ishim në projekt”, thotë Mina Kralj, (13 vjeçe) një pjesëmarrëse nga Struga. “Tani unë tashmë kam disa njohuri se si të shkruaj një projekt, dhe kjo më bën më të sigurt.”

Ky trajnim ishte një hyrje në kampin pesëditor rinor mbi ndryshimet klimatike. Një përvojë dinamike, edukative dhe emocionale në të cilën të rinjtë vazhduan atë që kishin filluar. Detyra e tyre ishte ambicioze, përkatësisht të hartonin një projekt-aplikacion mbi çështjet klimatike, i cili realisht mund të zbatohet në komunat e tyre. Por edhe më e rëndësishme ishte të krijonin diçka të tyre, diçka që pasqyronte shqetësimet dhe ëndrrat e tyre.

Lexoni të gjithë historinë këtu.

Bashkëpunimi midis sektorit të shoqërisë civile dhe komunave do të ndihmojë në ndërtimin e një qeverisjeje vendore transparente

Takimi i këtij viti i Rrjetëzimit të Civika mobilitas (25-27 qershor 2025) i mbajtur në Gjevgjeli mbledhi rreth 80 përfaqësues të organizatave qytetare nga e gjithë vendi. Takimi iu kushtua promovimit të bashkëpunimit dhe formulimit të propozimeve të përbashkëta për përmirësimin e demokracisë lokale, veçanërisht në pritje të zgjedhjeve të ardhshme lokale. Fokusi ishte gjithashtu në mundësinë e ripërtëritjes së Platformës qytetare si një mekanizëm për bashkimin e sektorit të shoqërisë civile dhe forcimin e zërit të tij në krijimin e politikave publike. Përveç kolegëve nga sektori, pjesëmarrësit e takimit patën mundësinë të diskutonin me Ambasadorin e Zvicrës, E.S. Veronik Ulman, Ministrin e Vetëqeverisjes Lokale, Zllatko Perinski, dhe Zëvendës drejtoreshën e Bashkësisë së Njësisë të Vetëqeverisjes Lokale (BNJVL) Ardita Dema Mehmeti.

Aleksandar Krzhallovski, udhëheqës i ekipit të Civika mobilitas, theksoi rëndësinë e angazhimit kolektiv dhe njoftoi procesin e “kapitalizimit” të programit më të madh të mbështetjes së shoqërisë civile që Qeveria Zvicrane ka mbështetur për gati dy dekada.

Pjesëmarrësit diskutuan Këshillin për bashkëpunim dhe zhvillim të sektorit të shoqërisë civile, si një mekanizëm kyç për dialogun institucional. Nikica Kusinikova, kryetare e Këshillit dhe drejtoreshë ekzekutive e Konekt, theksoi se

Këshilli është i rëndësishëm, megjithëse shpesh injorohet. Sipas saj, ai duhet të shërbejë si një mjet i përhershëm për avokim, dhe jo vetëm në momente krize. “Unë nuk përfaqësoj vetëm organizatën time në Këshill - por të gjithë sektorin. Dua që informacioni në lidhje me punën e Këshillit të arrijë sa më shumë organizata të jetë e mundur dhe që secila prej tyre të ketë mundësinë të përfshihet”, theksoi Kusinikova, duke folur për afrimin me organizatat qytetare dhe rritjen e transparencës. Valentina Veliçkovska, anëtare e Këshillit nga Qendra e Burimeve Qytetare, e quajti Këshillin një “urë” midis organizatave dhe institucioneve, duke vënë në dukje se, sipas hulumtimeve të fundit, 56% e organizatave qytetare e njohin atë si të rëndësishëm. Pjesëmarrësit sugjeruan përmirësimin e komunikimit përmes buletineve mujore dhe rritjen e llogaridhënies së Këshillit.

Në Takimin e Rrjetëzimit u hap një diskutim mbi mundësitë e krijimit të një platforme për organizatat qytetare. “Apelet gjithnjë e më të shpeshta për solidaritet në sektorin e shoqërisë civile dhe nevoja për mbështetje të ndërsjellë na motivuan të hapim çështjen e ndërtimit të një platforme në këtë forum të organizatave qytetare”, tha Gonce Jakovleska nga Civika mobilitas. Me të pranishmit u ndanë përvojat e Platformës Qytetare të Maqedonisë (PQM), e cila u themelua në vitin 2004

Lexoni të gjithë lajmin këtu.

Adresari

Burime

**Revista
„Qytetarët për ndryshim“**

Lajme nga organizatat qytetare

Histori

Impulsi Qytetar

**Civica Mobilitas
Community**

**Civica Mobilitas
ePlatform**

QYTETARËT PËR NDRYSHIME

Kryeredaktor: Gonca Jakovleska

Redaktor: Karolina Gjurkovska

Adresa e Botuesit: Rr. Nikolla Parapunov nr. 41a, f.p 55, 10160 Shkup

Tel: ++ 389 (0)2 3065 381

e-mail: helpdesk@civicamobilitas.mk

„Qytetarët për ndryshim“ e boton programi Civica Mobilitas i mbështetur financiarisht nga Agjencioni Zviceran për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC), implementuar nga NIRAS nga Danimarka, Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS) dhe FCC nga Suedia.

Artikujt e botuar në këtë revistë shprehin pikëpamjet e autorëve dhe/ose organizatave që kontribuojnë në revistë, por jo ato të Ambasadës Zvicerane/Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim ose ato të organizatave implementuese: NIRAS, MCMS ose FCC.

www.civicamobilitas.mk